



# Medel tiden i sammandrag



För er som nu ska spela detta scenario samt för spelarna är det vissa saker som bör berättas innan ni ens försöker sätta er in i scenariot eller karaktärerna. För det första kommer jag nedan att förklara grundstenarna i den katariska tron, samt en del om kopplingen mellan den Merovingska kungaätten och katarerna. En del medeltida snabbfakta kommer även att radas upp. En del grundkunskaper utgår jag från att ni har, som vad en riddare är och att folk inte levde lika länge, men ta inte illa upp om jag förklarar som för en imbecill så här i början. Det är bara det att jag hellre förklarar lite för mycket än lite för lite.

**Medeltiden:** Här har vi i Sverige perioden mellan 1066 och 1521 då Gustaf Vasa satte sina små fötter på den kungliga svenska fotpallen. I Europa har vi en lite längre tidsperiod som räknas ungefär från 400 – 1400 e.Kr. Den medeltida människan levde i en värld av svart och vitt. Det fanns gott och ont, svart och vitt, gud och djävulen. Det är en del av sanningen, för trots denna moral och kultur som verkar så som upplagd för fördömande och synd präglas inte medeltiden till närmelsevis så mycket av synd och skuld som exempelvis det viktorianska 1800-talet. Exempelvis är inte sexualmoralen det minsta fördömande mot det erotiska inom äktenskapet och försöker inte ens pådyvla folk celibatet. De viktiga egenskaperna hos en man var i stället lojalitet, heder och mod, i stället för nedbrytande självplågan. (oups, där slank lite åsikter om 1800-talet förbi!) Jag säger inte att det inte fanns begrepp om synd och skuld i det medeltida samhället, naturligtvis fanns det, men de var inte så allenaådande.

Romantik var på högsta mode. Det som vi i dag ser på som klichéer var då naturligt, som exempelvis att älska en kvinna man inte kunde få. En del skalder försjönk i sin egen sorg för årtionde efter årtionde. Stolthet och hämnd var också viktiga element. Blodshämnder var mycket vanliga och snarast en plikt för de manliga efterlevande.

Vad gällde människorna och deras mer vardagliga liv finns det mer praktiska saker att påpeka. Jag behöver väl inte säga att el inte fanns? Att man skördade och sådde för hand? Att man gjorde det mesta för hand? Detta dagliga slit förkortade naturligtvis folks liv, eller också är det bara vi som förlängt det. En kvinna levde i genomsnitt 36 år i mitten av 1200-talet och för en man var motsvarande ålder ungefär tio år längre. Kvinnornas medellivslängd sänktes av barnasängarna, som skördade var tionde kvinnas liv. En annan del av detta var att de rika och adliga levde längre, eftersom deras kroppar inte slets ut lika fort. Denna begränsade livslängd gjorde att ålderbegreppen var annorlunda än i dag. Det var inte alls ovanligt att en kvinna gifte sig vid tretton eller att en femtonårig man stod vid altaret.

I resten av det medeltida samhället var skillnaderna mellan hög och låg mycket stor efter dagens standard. Dock inte



så i Languedoc. De rika, ofta adliga jordägarna bodde ofta som storbönder bland sin befolkning och den enda riktiga ”högadeln” som fanns var befälhavarna i sina fästningar samt dignitärerna i de större städerna. Detta gjorde att herrarna som ägde jorden ofta delade sina bönders vardag.

Kvinnorna var i underläge, eftersom det medeltida samhället var ett patriarkat. Hos katarerna var detta lite förändrat eftersom den katariska läran tillät kvinnliga präster, eller heliga som de kallades. Dock hade en gift man befälsrätt över sin hustru och den som styrde ett hus var den äldste mannen i huset.

De franska bönderna delade in sig i Hus, en benämning som var betydligt större än begreppet bostadshus. Ett Hus var en blandning mellan hemmet och familjen. Husets överhuvud bestämde över hela familjen och hade kommando över medlemmarnas liv tills de lämnade Huset på grund av giftermål eller sjukdom. De minsta Husen bestod bara av en man och hans hustru, och de största av hela släkter.

**Katarerna:** Katarismen var en kult, enligt många en egen religion som blomstrade i den sydfranska del som kallas Languedoc fram till det albigeniska korståget 1209 – 1248. Vi kan alla den kristna grundläran, Jesus föddes, han var guds son, dog på korset för våra synders skull o.s.v. Katarerna var inte av samma mening. Det fanns och finns många olika inriktningar inom katarismen och en av dessa är att Jesus och Kristus är två olika saker. Att Jesus var gudasonens fysiska kropp och att Kristus är hans andliga. På detta sätt dog inte Kristus på korset eftersom det bara var kroppen efter honom som var förgänglig. Andra påstår att han bara var en profet och att den egentliga gudasonen inte skulle ha något med det materiella att göra.

Detta uppenbara avståndstagande från det materiella var för mig ett mysterium till en början ända tills jag hittade grundtesen i all katarism jag hittills stött på. Allt är tudelat. De var dualister i allt så långt det kunde appliceras. Det fanns två gudar, en materiell och en andlig och den andliga stod för allt gott och den materiella stod för allt ont. Dock var den materiella tvungen att finnas för att vara en motsats till det andliga. Alla människor skulle sträva efter att leva så mycket i anden och så lite i kroppen så möjligt. Från denna tes kommer några av de regler som fanns för rättroende katarer. De fick inte lov att äta djur, utan var vegetarianer i allt utom gällande fisk som var tillåtet. Ingen form av droger intogs av de heliga, inte ens alkohol inmundigades. Det var förbjudet att medvetet skada något levande förutom matfisk och i självförsvar. Inte ens det senare var tillåtet för de heliga och bevapning var sålunda inte ens att tänka på för dem. De heliga levde också i fullständigt celibat och uppmanades att försöka skjuta bort sina kroppsliga behov och rannsaka sina sinnen i stället. En av de viktigaste sakerna som fanns var kärlek och medkänsla för andra. De heliga var inte bara kringvandrande



präster och predikanter utan även i många fall läkare, domare och själasörjare.

Ok, nu har jag sagt en massa som fått katarismen att framstå som rena paradiset, så en sak bör kanske tilläggas som en parentes. Det var bara regler och förordningar. Vi kristna har budorden, de hade det här. Har du aldrig ljugit? Har du aldrig snattat godis? Har du aldrig sagt något som sårat någon? Har du aldrig varit kär i din bästa kompis flickvän? Tja, precis som du nog inte kan svara nej på alla de fyra frågorna kunde nog inte katarerna det heller. De var bara människor, ganska vanliga människor som levde som folk gör mest med sina fel, brister och dåliga dagar. Jag ser det nog som ganska troligt att även en troende katar någon gång blev full eller gav sin granne en smäll på käften.

Känner ni er upplysta nu? Då kanske jag ska fortsätta med **Merovingerna**.

Ok, Merovingerna var enligt den gamla sydfranska befolkningen Jesu ättlingar. Jesus fick enligt dem barn, med en hustru som enligt författarna till Holy Blood, Holy Grail troligtvis var Maria Magdalena. När han dog på korset flydde hon till Marseille i Frankrike och där blandades Jesu blod med kungaättens. Resultatet: Voila! De Merovingska kungarna. Jag tänker inte kommentera trovärdigheten i dessa teorier, utan bara acceptera att de var de sydfranska böndernas orubbliga sanning. Merovingerna ansågs ha gudomliga krafter, som, liksom Simsons, satt in deras långa hår. Det gudomliga blodet var omöjligt att förtunna, så bastarden efter en Meroving och en stallpiga var likväl Jesu ättling och helig. Efter ett förräderi, bland annat planerat av påven och en av de andra tronpretendenterna drevs de Merovingska kungarna bort från sin tron och blev kungar utan land. Från denna blodslinje skulle, enligt mina teorier, det heliga blodet kunna förts vidare. Den heliga Graal, Sangreal, det heliga blodet.

Jag vet i ärlighetens namn inte om alla katarer såg på denna blodslinje som helig, men senare frimurarordnar, baserade på både tempelherreorden och katarkulten har talat om den helige Graal. Ingen vet ju vad Graalen egentligen är, så vad säger att det inte kan vara en liten pojke? En arvinge av Jesu eget blod? Det skulle förklara namnet: Det heliga blodet, samt liknelsen om att Jesu blod fyllde bägaren man oftast associerar Graalen med. Man tror att Graalen, vad den än var och om den ens funnits, var på Montsegur under fästets sista dagar. Lilla Maurice som är i Marias ömma vård är naturligtvis den siste ättlingen efter de Merovingska kungarna. De/Ni sitter alltså med ansvaret för den helige Graal. Jag vet som sagt inte hur stor del av katarkulten som såg med vördnad på det Merovingska blodet, men då många såg på Kristus som en helig gestalt även om Jesus inte var det så ser jag det som troligt att mycket många såg på Merovingerna som lika heliga som Kristus och själva Guds söner och döttrar. Det är till och med möjligt att många såg på Merovingerna som de frälsare som utlovas i gamla testamentet. Kristus var essensen av den andlige guden och han avlade barn.

**Korståget:** I början av 1200-talet blomstrade katarkulturen som sällan förr och avund väcktes hos de nordfranska furstarna. Katarernas lära var dessutom en stötesten i ögat på Rom och påvemakten. 1209 skickades korsriddare ut från Rom för att kväva denna hedniska lära. (Det är bland annat från katarer som ordet kättare kommer). Ordern från Påve Innocentius III var otvetydig: "Döda alla, Gud känner sina egna." Simon de Monfort förde styrkorna norrut och det var även han som kom att leda korståget fram till 1218 då han dog och hans son tog över ledningen. Sonen var dock knappast den kompetenta typen och korståget körde fast. Det återupptogs våren 1225 under ledning av Louis den åttonde av Frankrike. 1229 slutar korstågen officiellt och inkquisitionen tar över. Korsriddare stannar dock kvar för att utplåna det motstånd som finns kvar. Hela familjer avrättas utan rättegång i "fredstid".

1240 anfaller Raymond de Trencavel, före detta herre av Carcassone korsriddarna med en armé av landlösa katariska adelsmän, men slås tillbaka och flyr till Spanien där han tas emot av den katarvänliga Pierre de Aragon, Spaniens kung. Katarerna samlas på Montsegur som belägras i Maj 1243. Guillabert de Castres, i scenariot utbytt mot Charl, Pierre-Roger de Mirepoix, och Raimond de Pereille, båda helt ok att använda som och om ni vill, håller Montsegur som nu är befolkat av katartrögnare lek-män, inhyrda legoknektar (katarerna såg som tidigare nämnt inte milt på onödigt våld och var sålunda inte så lysande på att vålda alls) och katarernas heliga som vägrar ge upp sin tro. Det är här kunskap inte är av nöden längre utan vi släpper lös våra fyra glada (och mindre glada) karaktärer.

En sak som kanske skall tilläggas är att detta scenario inte på något sätt kan ses som helt historiskt korrekt. Det är lite för många "Om", "Kanske" och, "Om vi har tur" i mitt resonemang för att det ska kunna ges någon form av berättigande, men, om man kan bygga en bra historia på det så hoppas jag att de som är bättre bevandrade i medeltiden än jag kan ha överseende med mina missar och långtdragna teorier och uppskatta Et In Arcadia Ego för vad det är: Ett rollspelsscenario med historisk plattform, inte en historiebok.

Maria Lindvall

